

*Развлечение «Использование
национально-регионального
компонента в нравственном
воспитании детей старшего
дошкольного возраста»*

Воспитатель
МКДОУ «Детский сад №6 г.Беслана»
Томаева Бела Ибрагимовна

Использование национально- регионального компонента в нравственном воспитании детей дошкольного возраста

Воспитатель старшей группы детского сада №6 «САБИ»

Томаева Белла Ибрагимовна

Р.С.О.- Алания, г.Беслан

Ход развлечения (на русском и осетинском языках)

Под музыку «Тауче» входят девочки, танцуют и расходятся на места в шахматном порядке.

1. Чызг – Фæлмæнзæрдæ Тауыче,
2. Чызг – Куыд рæсугъд дæ, Тауыче!
3. Чызг – Нарæгастæу Тауыче,
4. Чызг – Худгæбылтæ Тауыче!

Вед:-Æгас цæут чызджытæ.æрбакæсут мæ куыд рæсугъд у нæ зал, цас уазджытæ нæм æарбацыд, куыд рæсугъд стут. Ныртæккæ мах сараздзыстæм чызджыты бæрæгбон. Фæнды уæ?

Девочки – О, фæнды (хъуысы кæуын)

Вед:-Уый кæуаг чызг куы у!

Ды чи дæ?

Чызг:-Æз дæн чызг (кæуы)

Вед:-Æмæ цы кодтай? Цæмæн кæуыс? Бакæс ма дæхимæ чызы хуызæн дæр куы нæ дæ. Дæ къаба хуылыдз, дæ дзыккутæ æнæфаст, æмæ дæ хъазæн дæр чызы хъазæн куы нæ у.

Чызг :-Фæнды мæ æмæ кæуын. æндæр хуызæн нæ ваййын. æмæ чызг цы хуызæн хъуамæ уа?

Вед:- Чызджытæ, радзурæм ма цы хуызæн хъуамæ уа чызг.

Чыз-тæ :-Даргæс лæмбынæг кæнын (опрятной)

Биноныг (аккуратной)

Æххуыс кæнын мадæн (помогать маме)

Вед :-Æмæ чызг мадæн куыд феххуыс кæны?

Чыз-тæ :-1. Бафснайы дарæс.

2. Цæхсы мигæнæнтæ.

3. Стъол бафснайы.

Вед:- Ирон бинонты ‘хсæн куыд хъомыл кодтой чызджыты?

Чыз-тæ:- æххуыс кæнын хистæртæн

- Хистæртæн кад кæнын

- æгъдауыл ахуыр кодтой

- Уæздан уæвын.

Вед:-Раст зæгъут, уæдæ ма байхъусут раджы куыд хъомыл кодтой ирон чызджыты. Чызджытæ уынгты нæ ратæх-батæх кодтой, хъæрæй нæ дзырдтой. Чызджыты ахуыр кодтой кафын, фæндырæй цæгъдын, хуыйын. б-азыдзыдæй æххуыс кодтой сæ мадæлтан сæ кæстæр хоты æмæ æфсымæрты уызтой авдæны, цалынмæ мад хæдзары куыстытæ кодта. Байхъусæм зарæгмæ :

Зарæг «А - ло – лай »

Кæуаг чызг : - Мæн дæр фæнды кукла уызын æмæ йын зарын. Нæ мæ хъæуы ацы машинæ. Лæппутæ хъазæнт машинæтæй.

Вед : - Æз дын балæвар кæндзынæн хæцъилæй кукла, кæцыйæ хъазыдысты ирон чызджытæ.

Кæуаг

чызг: - Ура! Куыд рæсугъд у, мæ зæрдæмæ тынг цæуы, æз ныр хъаздзынæн мæ куклайæ. Бузныг! Сымах, чызджытæ, куыд рæсугъд стут, мæн дæр фæнды сымах хуызæн уæвын.

Вед : - Æмæ дæ чи нæ уадзы. Цу, æмæ дæхимæ базил. Цалынмæ нæ кæуаг чызг йæхимæ зилы уæдмæ мах акафæм.

Кафт « Чызджыты кафт »

Вед : - Нал дæ базыдтам, куыд рæсугъд дæ. Чызджытæ, æркæсут ма уæхимæ, куыд рæсугъд стут, фæлæ уæддæр цыдæр нæ фаг кæны уæ дарæсы. Куыд хъуыды кæнут, цы нæ фаг кæны уæ дарæсы?

Чыз-тæ : - (фæрдгуытæ, заколкæтæ, брошкæтæ...)

Вед : - Ныртæккæ мах иумæ сараздзыстæм фæрдгуытæ, скæндзыстæм сæ хъæдурæй (раздæр куыд кодтой афтæ)

(В тарелке фасоль, нитки с иголками. Приглашаем мам и бабушек)

Вед : - Ныр уæ дарæс у аив. Æнæ лæппутæй ай цавæр бæрæгбон у. Бадзурæм сæм.

(Под осетинскую музыку входят мальчики, танцуют и становятся полукруг)

Лæппутæ : 1. Цæй диссаг дæ, нæ Ирыстон.

2. Куыд адджын у дæ уынд.

3. Нæ Ирыстон, зæххы цъарыл.

Все : Дæуæй зынаргъдæр нæй!

Вед : - Цавæр характер хъуамæ уа лæппутæм?

Лæппутæ : - 1. Хъаруджын – сильный

2. Хъæбатыр – храбрый

3. Цæсгомджын – честный

4. Рæстаг – справедливый

Вед : - Лæппуты хъомыл кодтой нанатæ æмæ мадæлтæ, фæлæ сыл 10-азы куы æххæст кодта, уæд та сæ хъомыл кодтой нæлгоймæгтæ. 10-азы фæстæ уыдысты сæ хистæр æфсымæртимæ æмæ фыдтимæ. Семæ сæ кодтой быдырмæ, ахуыр сæ кодтой бæхыл бадын, æрдынæй æхсын.

Вед : - Цавæр ирон хъæзтытæ зонут?

Лæппутæ : - «Чепена», «Куырм арс», «Гаккæрис», «Æрдын æмæ фат», «Бæндæнæй хъæзт», «Чукæ», «Шела», «Чыссæ».

Вед : - Лæппутæ хъазыдысты хъæбатыр, хъаруджын хъæзтытæй. Ирон аргъæутты ис фенæн цавæр уыды сты лæппутæ æмæ нæлгоймæгтæ: хъаруджын, хъæбатыр, цæсгомджын, рæстаг, уарзтой сæ райгуырæн бæстæ.

Вед : - Цавæр ирон аргъæуттæ зонут?

Лæппутæ: «Мыст йæ лæппуйæн ус куыд хаста». «Саг, дзæбидыр æмæ уызын». «Рувас номæвæрæг». «Рувас æмæ йæ лæппын». «Батрадз йæхи куыд байсæрын кодта». «Золоторогий олень». «Что дороже».

Выход Батраза.

Батрадз – Æгас цæут, сабитæ!

Вед: - Æгас цу нарт. Ма зæгъ дæ ном, уадз æмæ дæ сабитæ базоной.

Вед: - Пришел из сказки, к нам могучий
Булатный воин, Нарт отважный.
Вы помните наверно случай.
Как закалил себя однажды
Курдалагон-кузнец отважный
Не мало силы приложил,
Чтоб стал булатный Нарт чудесный
И много подвигов свершил
Вы вспомнили о ком рассказ?
Кто этот славный Нарт?

Лæппутæ - Батрадз..!

Батрадз: Бузныг, сабитæ!

Вед: - Батрадз, нæ лæппуты фæнды дæхуызон хъæбатыр уæвын. Йæу махмæ æмæ нæ сахуыр кæн.

Хъæзтытæ: 1) «Бæндæнæй хъазт»

2) «Чыссæ»

3) «Чепена»

Æмдзæвгæ « Я Осетин»

Родился я у гор Кавказа
Я, осетин, я здесь живу.
И этот горный край чудесный
Я Родиной своей зову
Вот Осетинская земля
Ей поля и горы
И с детских лет привыкли мы
Любить ее просторы.

«Æз Ирон дæн»

Æз райгуырдтæн хæххон Кавказы
Æз дæн Ирон, æз ам цæрын
Æмæ нæ фыдæлты рæсугъд бынæттæ
Æз хонын райгуырагн бæстæ
Мæнæ Ирон зæхх
Йæ быдыртæ, йæ хæхтæ
Æз уарзын мæ бæстæ, мæ фыдæлты
зæхх!

Вед: - Ныр та, нæ хъæбатыр лæппутæ æмæ Батрадз хонынц нæ рæсугъд чызджыты ирон вальсмæ.

Кафт «Ирон вальс»

Вед: - Æрхæццæ нæ чызджыты æмæ лæппуты бæрæгбон кæронмæ, æмæ мæн фæнды, цæмæй сымах бахъуыды кæнат, куыд хъуамæ дара чызг йæхи, лæппутæ та хъуамæ уой æццæг лæгтæ.

Вы все разные: нежные, прекрасные девочки и мужественные, храбрые мальчики.\